

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ВАГІТНОСТІ ПРИ ВІРУСНОМУ ГЕПАТИТІ В

МУДРА Ю. С., САВЧЕНКО С. Є.

Національний університет охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика

На сьогоднішній день накопичено недостатньо даних про вплив материнської інфекції вірусу гепатиту В (ВГВ) на перебіг і результати вагітності, а дані опублікованих досліджень цього питання суперечливі. **Мета дослідження.** Визначення особливостей перебігу вагітності, стану плода і новонародженого при вірусному гепатиті В. **Матеріали та методи дослідження.** Комплексно обстежено 86 вагітних з ВГВ (основна група), 50 здорових вагітних жінок включено до контрольної групи. Застосовували методи описової статистики, прийняті в біології та медицині. **Результати досліджень.** У більшості (67,4 %) пацієнток з ВГВ діагностована фаза неактивного носійства, у 27,9 % - реплікативна фаза. Серед акушерських і перинатальних ускладнень у жінок з ВГВ найчастіше відмічені ранній гестоз (30,2 %) та загроза переривання вагітності (29,1 %), плацентарна недостатність (31,4 %), гестаційний діабет (17,4 %), анемія I та II половини вагітності (26,7 та 29,1 %), ознаки страждання плода у вигляді дистресу (26,7 %) та затримки росту (14,1 %). У 17,4 % спостерігалось багатоводдя. Зафіксовані 2 (2,3 %) випадки втрат вагітності у ранніх термінах (викидні). Оперативним шляхом розроджено 20,9 % пацієнток з гепатитом В, передчасні пологи відбулись у 14,0 % пацієнток. Висока частота дистресу плода в пологах (18,6 %) та патологічної крововтрати (15,1 %). Дітей у стані асфіксії народили 26,7 % жінок з ВГВ (у 2,3 % - тяжка асфіксія). У 19,7 % випадків діти народились зі зниженою масою тіла, 11,6 % - з ознаками гіпотрофії, у 8,1 % дітей відмічені прояви внутрішньоутробного інфікування. Порушення періоду неонатальної адаптації у вигляді гастроінтестинального синдрому, м'язевої гіпотонії, підвищеної нейро-рефлекторної збудливості, порушень терморегуляції спостерігались у 18,6 % дітей. У 2 (2,3 %) дітей, народжених жінками з ВГВ у фазі реплікації при високому рівні вірусного навантаження, було діагностовано внутрішньоутробне інфікування ВГВ, що підтверджено позитивною ПЛР у 3 та 6 місяців. **Висновки.** У 38 (44,2 %) вагітних з ВГВ спостерігались різноманітні акушерські та перинатальні ускладнення, для з'ясування патогенетичних механізмів виникнення таких порушень та виділення факторів ризику необхідні подальші поглиблені дослідження.

Ключові слова: вагітність, вірусний гепатит В, акушерські ускладнення, пологи, новонароджений.

Вірусний гепатит – широко поширена інфекція, яка вражає як вагітних, так і невагітних. Лише у 2015 році було зареєстровано понад 10 мільйонів нових випадків інфікування та 1,34 мільйона смертей через вірусний гепатит. Це означає збільшення кількості смертей на 22% порівняно з 2000 роком і може бути пов'язано з поганим виявленням захворювань і лікуванням. Глобальна поширеність вірусу гепатиту В (HBV) у 2016 році – 257 мільйонів у порівнянні з поширеністю близько 38 мільйонів людей, які живуть з ВІЛ. Гепатити В і С є причиною 96% усіх смертей від гепатиту [1, 2, 3].

Неясно, чи впливає інфекція ВГВ на результат вагітності, проте немає сумніву, що жінки з цирозом печінки ВГВ (як і з іншими важкими захворюваннями печінки) мають підвищений ризик материнської та внутрішньоутробної смертності [4, 5].

В даний час остаточного лікування гепатиту В не існує, тому основним методом лікування залишається пригнічення вірусу та імунізація [2, 6]. Незважаючи на проведення пасивної та активної вакцинації, передача вірусу гепатиту В відбувається до 25 % немовлят, народжених від матерів з рівнем ДНК вірусу гепатиту В понад 200 000 МО/мл. Всесвітня організація охорони здоров'я прагне викоринити гепатит В до 2030 року. Оскільки вертикальна передача становить більшість хронічної інфекції гепатиту В, є можливість досягти повної ліквідації гепатиту В шляхом забезпечення ефективної імунізації потомства. Тому більшість рекомендацій рекомендують розпочинати противірусні препарати під час третього триместру вагітності, і це видається безпечним та ефективним у зниженні частоти ПМД [7, 8, 9, 10].

На сьогоднішній день накопичено недостатньо даних про вплив материнської інфекції вірусу гепатиту В на перебіг і результати вагітності, а результати опублікованих досліджень цього питання суперечливі [11]. Є роботи, у яких не виявлено зв'язок між несприятливими наслідками вагітності та наявністю вірусного гепатиту В (ВГВ) у матері, у той же час ціла низка авторів вказують на більш високий показник гестаційної та перинатальної патології при HBV інфекції, зокрема до таких ускладнень відносять дистрес-синдром плода, передчасні пологи, асфіксію при народженні [12, 13, 14]. При цьому вважається, що ризик таких ускладнень у «носіїв» HBsAg достовірно не підвищується [15].

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ: визначення особливостей перебігу вагітності, стану плода і новонародженого при вірусному гепатиті В.

МАТЕРІАЛ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Комплексно обстежено 86 вагітних з ВГВ (основна група). 50 здорових вагітних жінок було включено до контрольної групи спостереження.

Діагноз виставляли на основі Уніфікованого клінічного протоколу первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Вірусний гепатит В у дорослих» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 613 від 21.06.2016).

Природний перебіг хронічної HBV-інфекції поділяють на п'ять етапів (фаз), які можуть проявлятися не послідовно, враховуючи на наяв-

ність HBeAg, рівень ДНК HBV, рівень активності аланінамінотрансферази (АлАТ) та, насамкінець, наявність або відсутність елементів запалення в печінці. За нашими даними, розподіл вагітних з ВГВ виглядав наступним чином. HBeAg-позитивні пацієнтки: імунотолерантна фаза встановлена у 4 (4,7 %) пацієнток, фаза імунної реактивності - у 9 (10,5 %) вагітних. HBeAg-негативні пацієнтки: фаза імунного контролю (неактивного носійства) діагностована у 58 (67,4 %) вагітних, HBeAg-негативний хронічний гепатит («уникнення імунної відповіді» за протоколом) – у 15 (17,4 %) жінок.

Застосовували методи описової статистики, прийняті в біології та медицині. Категоріальні змінні представлені як абсолютне число випадків у групі та частота у відсотках – n (%). Тестування відмінностей між незалежними вибірками здійснювали за допомогою точного критерію Фішера. При проведенні статистичного аналізу розраховували рівень значущості (p), критичним вважали рівень 0,05.

ОТРИМАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Розподіл за віком жінок основної та контрольної групи практично не відрізнявся (рис. 1). Переважну більшість (біля 70 %) в обох групах представляли вагітні віком від 25 до 34 років. У групі ВГВ на пацієнток молодшого віку (до 25 років) було менше на 20 % і, відповідно старших, більше на 45,0 %, проте ця різниця не може вважатися статистично значимою (p>0,05).

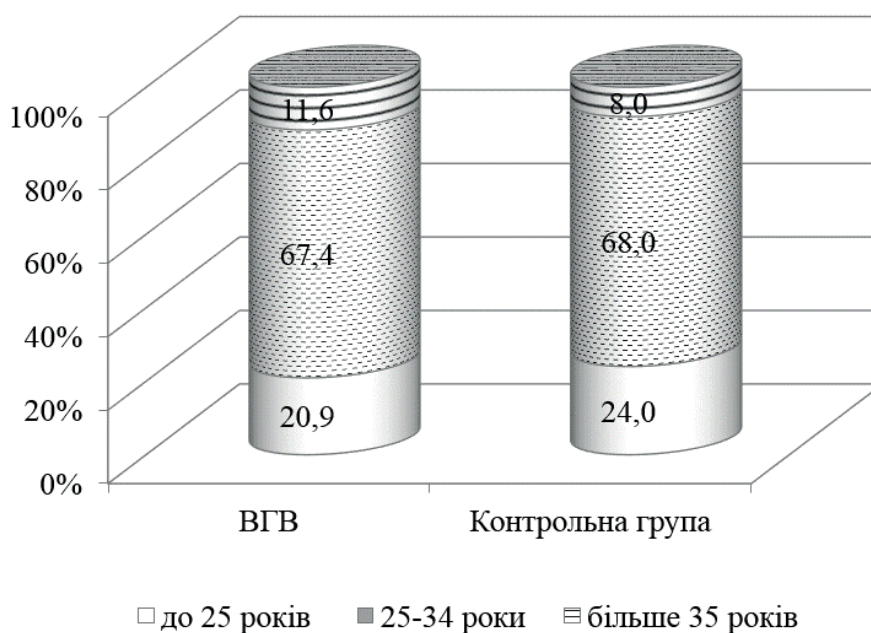

Рисунок 1 – Розподіл вагітних з ВГВ за віком, %

Проаналізовано деякі медико-соціальні фактори, що потенційно можуть негативно відобразитись на стані печінки, перебігу вагітності, обумовлювати тяжкість гепатиту (табл. 1). З даних таблиці можна зробити висновок, що частота негативних факторів у групі з гепатитом значно вища. Так, шкідливі звички, такі як вживання алкоголю та паління цигарок, хоч і нечасто відмічають пацієнтки обох груп, проте у основній групі їх частота вища у 2-3 рази. Висока частота показників нездорового способу життя у вагітних групі ВГВ: недотримання режиму дня та праці (25,8 % проти 12,0 % в контрольній групі, $p < 0,05$), недостатня рухова активність (23,3 %

проти 8,0 %, $p < 0,05$). Надмірна вага або ожиріння спостерігались у 23,3 % жінок групи ВГВ (проти 8,0 % у контролі, $p < 0,05$), що могло бути обумовлено незбалансованим харчуванням у 19,8 % пацієток (проти 8,0 %, $p < 0,05$). 4 жінки основної групи вказували на контакти з токсичними речовинами в побуті або на роботі, у контролі таких випадків не було. Супутня екстрагенітальна патологія, як серцево-судинні захворювання, ендокринна патологія та хвороби шлунково-кишкового тракту, обтяжувала стан чверті жінок основної групи (19,8 % проти 8,0 %, $p < 0,05$).

Таблиця 1. Медико-соціальні фактори абс.ч. (%)

Показник	ВГВ, n= 86	Контрольна, n = 50
Вживання алкоголю	6 (6,9)	1 (2,0)
Паління	8 (9,3)	2 (4,0)
Незбалансоване харчування	17 (19,8)*	4 (8,0)
Надмірна вага/ожиріння	20 (23,3)*	4 (8,0)
Недотримання режиму дня та праці	22 (25,8)*	6 (12,0)
Недостатня рухова активність	20 (23,3)*	5 (10,0)
Контактування з токсичними речовинами на роботі або в побуті	4 (4,6)	-
Супутня екстрагенітальна патологія	18 (20,9)*	4 (8,0)
Надмірні стреси в побуті і на роботі	22 (25,8)*	5 (10,0)

Примітка. * - достовірна різниця відносно значення показника вагітних жінок контрольної групи ($p < 0,05$).

Звертає на себе увагу висока частота стресів у побуті та на роботу у жінок з гепатитом (25,8 % проти 10,0 % в контролі, $p < 0,05$).

Нами проведено опитування, як пацієнтки самі оцінюють стан свого фізичного та психічного здоров'я, якість життя (рис. 2).

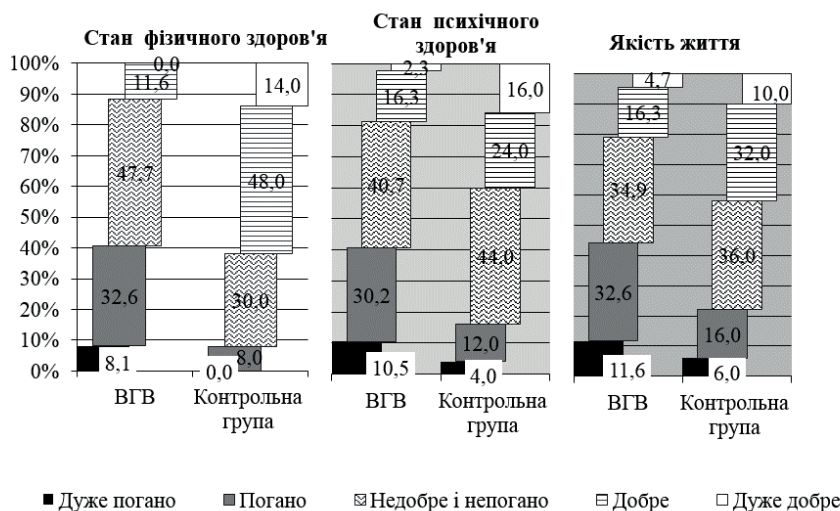

Рисунок 2 – Самооцінка пацієнтками стану фізичного та психічного здоров'я, якості життя

З даного рисунку видно, що вагітні з ВГВ досить низько оцінюють стан свого здоров'я та якість життя. Так, якщо переважна більшість жінок (62,0 %) контрольної групи оцінює своє фізичне здоров'я, як «добре» і «дуже добре,» у основній групі частота самооцінки «добре» складала лише 11,0 %, а оцінку «дуже добре» не виставила жодна жінка. Половина жінок основної групи вибрала оцінку «недобре і непогано» (47,0 % проти 30,0 % у контрольній групі, $p < 0,05$), 32,6 % - вибрали варіант «погано» (проти 8,0 %, $p < 0,05$), а 8,1 % - «дуже погано» (в контролі цю оцінку не обрала жодна жінка).

Подібний розподіл спостерігали і для самооцінки психічного здоров'я та якості життя (див. рис. 3.1). Так, 40,7 % жінок з ВГВ оцінили свій стан психічного здоров'я як «погано» і «дуже погано» (проти 16,0 % пацієток групи контролю, $p < 0,05$), ці дві найнижчі позиції в оцінці «якості життя» обрало 44,2 % та 22,0 % жінок основної і контрольної групи відповідно ($p < 0,05$).

Спостереження вагітних з ВГВ в динаміці гестаційного процесу виявило підвищену частоту акушерських ускладнень (табл. 2). Так, у I половині вагітності анемію діагностовано у чверті

пацієток основної групи (26,7 % проти 14,0 % вагітних без гепатиту, $p < 0,05$). На ранній гестоз страждала третина жінок з ВГВ (30,2 % проти 10,0 %, $p < 0,05$), також у третини спостерігалась загроза переривання вагітності (29,1 % проти 10,0 % відповідно, $p < 0,05$), що у 2 (2,3 %) жінок реалізувалось викиднем. Зафіксована більш ніж у чотири рази вища частота гестаційного діабету (17,4 % проти 4,0 % у контрольній групі, $p < 0,05$), що узгоджується з результатами деяких інших дослідників. Друга половина вагітності ускладнилась анемією у 29,1 % пацієток з ВГВ (проти 18,0 % в контрольній групі), загрозою передчасних пологів – у 18,6 % (відносно 6,0 % жінок без ВГВ, $p < 0,05$). У третини вагітних основної групи відмічені ознаки плацентарної недостатності (31,4 % проти 8,0 %, $p < 0,05$), яка клінічно проявлялась дистресом плода та затримкою його розвитку у 26,7 та 14,0 % випадків (6,0 % та 4,0 % у контрольній групі відповідно, $p < 0,05$ для кожного показника). Багатоводдя, що вважають характерним для інфекційних процесів спостерігалось у 17,4 % вагітних основної групи (проти 2,0 % відповідно, $p < 0,05$).

Таблиця 2. Характеристика перебігу вагітності
абс.ч. (%)

Ускладнення	ВГВ, n= 86	Контрольна, n = 50
Анемія I пол.	23 (26,7)*	7 (14,0)
Ранній гестоз	26 (30,2)*	5 (10,0)
Загроза переривання вагітності	25 (29,1)*	5 (10,0)
Викидень	2 (2,3)*	-
Гестаційний діабет	15 (17,4)*	2 (4,0 %)
Анемія II пол.	25 (29,1)	9 (18,0)
Загроза передчасних пологів	16 (18,6)*	3 (6,0)
Плацентарна недостатність	27 (31,4)*	4 (8,0)
Дистрес плода	23 (26,7)*	3 (6,0)
ЗРП	12 (14,0)*	2 (4,0)
Преeklampsія	9 (10,5)	2 (4,0)
Багатоводдя	15 (17,4)*	1 (2,0)

Примітка. * - достовірна різниця відносно значення показника вагітних жінок контрольної групи ($p < 0,05$).

Що стосується перебігу пологів у жінок з ВГВ (табл. 3), то вони також характеризувались підвищеною частотою ускладнень. Оперативним шляхом розроджено 20,9 % пацієток з гепатитом В (проти 12,0 % жінок контрольної групи).

Передчасні пологи відбувались у 3 рази частіше ніж в контролі (14,0 % проти 4,0 % відповідно, $p < 0,05$). Спостерігалась тенденція до зростання частоти передчасного виливу навколоплодових вод та збільшення безводного проміжку. Досто-

вірно вища частота відмічена для дистресу плода в повтрати в пологах (15,1 % проти 4,0 % відповідно, $p < 0,05$) та підвищеної крововтрати в пологах (18,6 % проти 8,0 %, $p < 0,05$) та підвищеної крововтрати в пологах (15,1 % проти 4,0 % відповідно, $p < 0,05$).

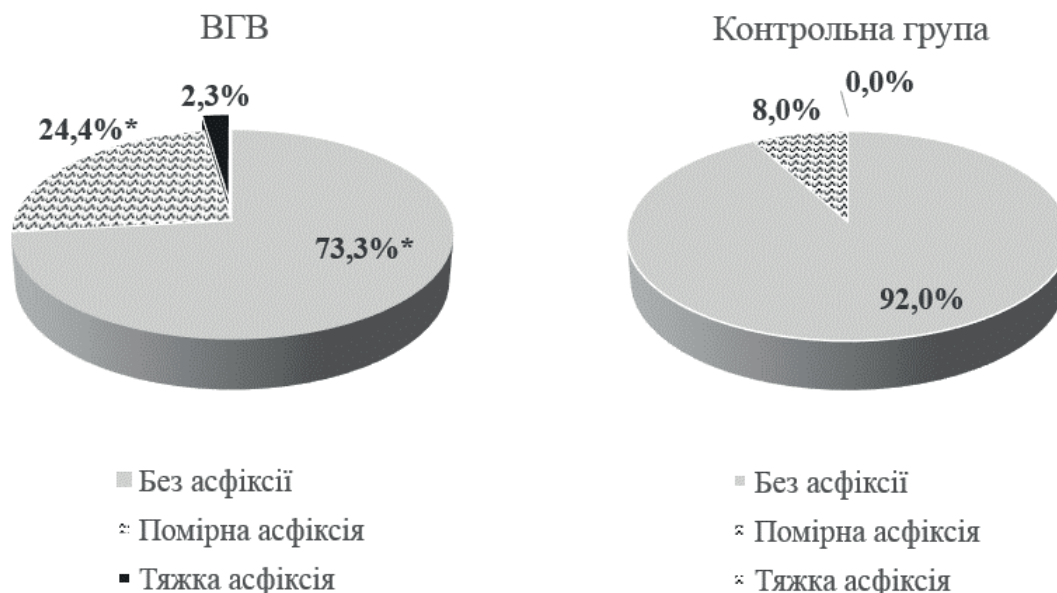
Таблиця 3. Характеристика перебігу пологів обстежених жінок абс.ч. (%)

Ускладнення	ВГВ, n= 86	Контрольна, n = 50
Кесарів розтин	18 (20,9)	6 (12,0)
Передчасні пологи	12 (14,0)*	2 (4,0)
Передчасний вилив навколоплодових вод	16 (18,6)	5 (10,0)
Тривалість безводного проміжку більше 8 годин	12 (14,0)	3 (6,0)
Слабкість пологової діяльності	14 (16,3)	6 (12,0)
Дистрес плода в пологах	16 (18,6)*	4 (8,0)
Крововтрата вище фізіологічної (більше 0,5 % маси тіла)	13 (15,1)*	2 (4,0)

Примітка. * - достовірна різниця відносно значення показника вагітних жінок контрольної групи ($p < 0,05$).

Оцінка стану дітей при народженні (рис. 3) виявила його порушення (стан асфіксії) у 26,7 % новонароджених у групі жінок з ВГВ проти 8,0 % в контрольній групі ($p < 0,05$). Якщо у дітей

контрольної групи спостерігалась лише асфіксія помірного ступеня, то у 2 (2,3 %) дітей основної групи стан оцінювався як тяжка асфіксія.

Примітка. * - достовірна різниця відносно значення показника дітей жінок контрольної групи ($p < 0,05$)

Рисунок 3. Розподіл пацієнток за станом дітей при народженні, %

До інших показників порушення стану новонароджених у жінок з ВГВ (табл. 4) можна віднести зниження маси тіла при народженні: частка дітей з масою менше 2500 г у 6 разів пере-

вищила таку серед дітей контрольної групи (19,7 % проти 3,0 %, $p < 0,05$). Ознаки гіпотрофії відмічені у 11,6 та 4,0 % дітей відповідно ($p < 0,05$). У новонароджених основної групи частіше відмічена патологічна втрата маси тіла (15,1 % проти 2,0 %, $p < 0,05$). Ймовірні ознаки внутрішньоутробного інфікування (ВУІ), такі як кон'юктивіт, омфаліт, висипка, пневмонія, відмічені у 7 (8,1

%) дітей основної групи. Порушення періоду неонатальної адаптації у вигляді гастроінтестинального синдрому, м'язевої гіпотонії, підвищеної нейро-рефлекторної збудливості, порушень терморегуляції спостерігались у 18,6 % дітей матерів з ВГВ проти 8,0 % дітей контрольної групи ($p < 0,05$).

Таблиця 4. Характеристика стану новонароджених обстежених жінок
абс.ч. (%)

Ускладнення	ВГВ, n = 86	Контрольна група, n = 50
Маса тіла при народженні менше 2500 г	17 (19,7)*	3 (3,0)
Гіпотрофія	10 (11,6)*	2 (4,0)
Втрата маси тіла більше 10%	13 (15,1)*	1 (2,0)
Прояви ВУІ	7 (8,1)	-
Порушення періоду адаптації	16 (18,6)*	4 (8,0)

Примітка. * - достовірна різниця відносно значення показника дітей жінок контрольної групи ($p < 0,05$).

У 2 (2,3 %) дітей в подальшому було діагностовано внутрішньоутробне інфікування ВГВ, що підтверджено позитивною ПЛР у 3 та 6 місяців. Ці діти були народжені жінками з ВГВ у фазі реплікації при високому рівні ВН. У обох жінок вагітність ускладнювалась загрозою переривання та загрозою передчасних пологів, ознаками плацентарної дисфункції та дистресу плода, багатоводдям.

ВИСНОВКИ

Серед 86 пацієнток з ВГВ у більшості (67,4 %) за оцінкою серологічних маркерів, рівня вірусного навантаження, АлАТ та пошкоджень в печінці була діагностована фаза неактивного носійства (або «імунного контролю»), у 27,9 % - реплікативна фаза (HBeAg-позитивний або HBeAg-негативний хронічний гепатит В).

У групі з гепатитом встановлена значно вища частота негативних факторів, що потенційно можуть негативно відобразитись на стані печінки, перебігу вагітності, обумовлювати тяжкість гепатиту. Звертає на себе увагу вища у 2-3 рази частота шкідливих звичок, висока частота показників нездорового способу життя (недотримання режиму дня та праці - 25,8 %, недостатня рухова активність - 23,3 %). Надмірна вага або ожиріння спостерігались у 23,3 % жінок групи ВГВ, що могло бути обумовлено незбалансованим харчуванням у 19,8 % пацієнток. 4 жінки основної групи вказували на контакти з токсичними речовинами в побуті або на роботі. Супутня

екстрагенітальна патологія (серцево-судинна та ендокринна патологія, хвороби шлунково-кишкового тракту), обтяжувала стан чверті жінок основної групи (19,8 %). Звертає на себе увагу висока частота стресів у побуті та на роботу у жінок з гепатитом (25,8 %).

Опитування пацієнток виявило у жінок з ВГВ низьку самооцінку стану здоров'я як фізичного (оцінка «погано» і «дуже погано» - 42,7 %), так психічного (найнижчі оцінки - 40,7 %), якості життя (44,2 % - низькі оцінки).

Серед акушерських і перинатальних ускладнень у жінок з ВГВ найчастіше відмічені ранній гестоз (30,2 %) та загроза переривання вагітності (29,1 %), плацентарна недостатність (31,4 %), гестаційний діабет (17,4 %), анемія I та II половини вагітності (26,7 та 29,1 %), ознаки страждання плода у вигляді дистресу (26,7 %) та затримки росту (14,1 %). У 17,4 % спостерігалось багатоводдя. Зафіксовані 2 (2,3 %) випадки втрат вагітності у ранніх термінах (викидні).

Оперативним шляхом розроджено 20,9 % пацієнток з гепатитом В, передчасні пологи відбулись у 14,0 % пацієнток. Висока частота дистресу плода в пологах (18,6 %) та патологічної крововтрати (15,1 %).

Дітей у стані асфіксії народили 26,7 % жінок з ВГВ (у 2,3 % це була тяжка асфіксія). У 19,7 % випадків діти народились зі зниженою масою тіла, 11,6 % - з ознаками гіпотрофії, у 8,1 % дітей відмічені прояви внутрішньоутробного

інфікування. Порушення періоду неонатальної адаптації у вигляді гастроінтестинального синдрому, м'язевої гіпотонії, підвищеної нейро-рефлекторної збудливості, порушень терморегуляції спостерігались у 18,6 % дітей матерів з ВГВ.

У 2 (2,3 %) дітей, народжених жінками з ВГВ у фазі реплікації при високому рівні ВН, було діагностовано внутрішньоутробне інфікування ВГВ, що підтверджено позитивною ПЛР у 3 та 6 місяців.

Отже, у 38 (44,2 %) вагітних з ВГВ спостерігались різноманітні акушерські та перинатальні ускладнення, для з'ясування патогенетичних механізмів виникнення таких порушень та виділення факторів ризику будуть проведені подальші дослідження.

ЛІТЕРАТУРА

1. World Health Organization. Global hepatitis report 2017. <https://www.who.int/publications/i/item/9789241565455>
2. Pisano MB, Giadans CG, Flichman DM, Rй VE, Preciado MV, Valva P. Viral hepatitis update: Progress and perspectives. *World J Gastroenterol.* 2021 Jul 14;27(26):4018-4044. doi: 10.3748/wjg.v27.i26.4018.
3. European Association For The Study Of The Liver. (2017). Clinical Practice Guidelines on the management of hepatitis B virus infection. European Association for the Study of the Liver. *J Hepatol.* 67: 370-398
4. Chilaka VN, Konje JC. Viral Hepatitis in pregnancy. *Eur J Obstet Gynecol Reprod Biol.* 2021 Jan;256:287-296. doi: 10.1016/j.ejogrb.2020.11.052.
5. Hamburg-Shields E, Prasad M. Infectious hepatitis in pregnancy. *Clinical Obstetrics and Gynecology.* 2020; 63(1): 175-92.
6. Іщенко Г. І. Гепатити та вагітність (огляд літератури) / Г. І. Іщенко, Н. К. Демєніна // Український журнал перинатології і педіатрії. - 2019. - № 4. - С. 64-68.
7. European Association For The Study Of The Liver. Clinical Practice Guidelines on the management of hepatitis B virus infection. European Association for the Study of the Liver. *J Hepatol.* 2017; 67: 370-398
8. Bartholomew ML, Lee MJ. Management of Hepatitis B Infection in Pregnancy. *Clin Obstet Gynecol.* 2018; 61(1): 137-145. doi: 10.1097/GRF.0000000000000331.
9. Cheung KW, Seto MTY, Lao TT. Prevention of perinatal hepatitis B virus transmission. *Arch Gynecol Obstet.* 2019; 300(2):251-259. doi: 10.1007/s00404-019-05190-0.
10. Funk A., Lu Y., Yoshida K. et al Efficacy and safety of antiviral prophylaxis during pregnancy to prevent mother-to-child transmission of hepatitis B virus: a systematic review and meta-analysis. *Lancet Infect Dis.* 2021; 1: P70-84 [https://doi.org/10.1016/S1473-3099\(20\)30586-7](https://doi.org/10.1016/S1473-3099(20)30586-7)
11. Terrault NA, Levy MT, Cheung KW, Jourdain G. Viral hepatitis and pregnancy. *Nat Rev Gastroenterol Hepatol.* 2021; 18(2):117-130. doi: 10.1038/s41575-020-00361-w.
12. Ma X, Sun D, Li C, Ying J, Yan Y. Chronic hepatitis B virus infection and preterm labor(birth) in pregnant women-an updated systematic review and meta-analysis. *J Med Virol.* 2018; 90(1):93-100. doi: 10.1002/jmv.24927.
13. Tan J, Mao X, Zhang G, Wang W, Pan T, Liu X, Sun X. Hepatitis B surface antigen positivity during pregnancy and risk of gestational diabetes mellitus: A systematic review and meta-analysis. *J Viral Hepat.* 2018; 25(11): 1372-1383. doi: 10.1111/jvh.12964.
14. Tse KY, Ho LF, Lao T. The impact of maternal HBsAg carrier status on pregnancy outcomes: a case-control study. *J Hepatol.* 2005; 43(5): 771-5. doi: 10.1016/j.jhep.2005.05.023.
15. Матейко ГБ, Матвісів МВ. Перебіг HBV-інфекції у вагітних жінок інфікованих та неінфікованих ВІЛ. *Галицький лікарський вісник.* 2018; 25(4): 15-20.

REFERENCES

1. World Health Organization. Global hepatitis report 2017. <https://www.who.int/publications/i/item/9789241565455>
2. Pisano MB, Giadans CG, Flichman DM, Rй VE, Preciado MV, Valva P. Viral hepatitis update: Progress and perspectives. *World J Gastroenterol.* 2021 Jul 14;27(26):4018-4044. doi: 10.3748/wjg.v27.i26.4018.
3. European Association For The Study Of The Liver. (2017). Clinical Practice Guidelines on the management of hepatitis B virus infection. European Association for the Study of the Liver. *J Hepatol.* 67: 370-398
4. Chilaka VN, Konje JC. Viral Hepatitis in pregnancy. *Eur J Obstet Gynecol Reprod Biol.* 2021 Jan;256:287-296. doi: 10.1016/j.ejogrb.2020.11.052.
5. Hamburg-Shields E, Prasad M. Infectious hepatitis in pregnancy. *Clinical Obstetrics and Gynecology.* 2020; 63(1): 175-92.
6. Ishchenko H. I., Demenina N. K. Hepatitis and pregnancy (literature review). *Ukrainskyi zhurnal perynatolohiia i pediatriia.* 2019; 4: 64-68 (In Ukrainian).
7. European Association For The Study Of The Liver. Clinical Practice Guidelines on the management of

- hepatitis B virus infection. European Association for the Study of the Liver. *J Hepatol.* 2017; 67: 370–398
8. Bartholomew ML, Lee MJ. Management of Hepatitis B Infection in Pregnancy. *Clin Obstet Gynecol.* 2018; 61(1): 137-145. doi: 10.1097/GRF.0000000000000331.
  9. Cheung KW, Seto MTY, Lao TT. Prevention of perinatal hepatitis B virus transmission. *Arch Gynecol Obstet.* 2019; 300(2):251-259. doi: 10.1007/s00404-019-05190-0.
  10. Funk A., Lu Y., Yoshida K. et al Efficacy and safety of antiviral prophylaxis during pregnancy to prevent mother-to-child transmission of hepatitis B virus: a systematic review and meta-analysis. *Lancet Infect Dis.* 2021; 1: P70-84 [https://doi.org/10.1016/S1473-3099\(20\)30586-7](https://doi.org/10.1016/S1473-3099(20)30586-7)
  11. Terrault NA, Levy MT, Cheung KW, Jourdain G. Viral hepatitis and pregnancy. *Nat Rev Gastroenterol Hepatol.* 2021; 18(2):117-130. doi: 10.1038/s41575-020-00361-w.
  12. Ma X, Sun D, Li C, Ying J, Yan Y. Chronic hepatitis B virus infection and preterm labor(birth) in pregnant women-an updated systematic review and meta-analysis. *J Med Virol.* 2018; 90(1):93-100. doi: 10.1002/jmv.24927.
  13. Tan J, Mao X, Zhang G, Wang W, Pan T, Liu X, Sun X. Hepatitis B surface antigen positivity during pregnancy and risk of gestational diabetes mellitus: A systematic review and meta-analysis. *J Viral Hepat.* 2018; 25(11): 1372-1383. doi: 10.1111/jvh.12964.
  14. Tse KY, Ho LF, Lao T. The impact of maternal HBsAg carrier status on pregnancy outcomes: a case-control study. *J Hepatol.* 2005; 43(5): 771-5. doi: 10.1016/j.jhep.2005.05.023.
  15. Mateiko HB, Matvisiv MV. The course of HIV infection in HIV-infected and non-HIV-infected pregnant women. *Halytskyi likarskyi visnyk.* 2018; 25(4): 15-20 (In Ukrainian).

SUMMARY

FEATURES OF PREGNANCY WITH VIRAL HEPATITIS B

MUDRA YU. S., SAVCHENKO S. YE.

Shupyk National Healthcare University of Ukraine, Kyiv

To date, insufficient data have been accumulated on the impact of maternal hepatitis

B virus (HBV) infection on the course and outcomes of pregnancy, and data from published studies on this issue are contradictory. **The aim of the study.** Determination of the features of the course of pregnancy, the state of the fetus and the newborn in viral hepatitis B. **Research materials and methods.** 86 pregnant women with HBV were comprehensively examined (main group). 50 healthy pregnant women are included in the control group. Descriptive statistics methods used in biology and medicine were used. **Research results.** The majority (67.4%) of patients with HBV are diagnosed with the inactive carrier phase, 27.9% with the replicative phase. Among obstetric and perinatal complications in women with HBV, early preeclampsia (30.2%) and the threat of abortion (29.1%), placental insufficiency (31.4%), gestational diabetes (17.4%), anemia I are most often noted and II half of pregnancy (26.7 and 29.1%), signs of fetal distress in the form of distress (26.7%) and growth retardation (14.1%). Polyhydramnios was observed in 17.4%. 2 (2.3%) cases of early pregnancy loss (miscarriage) were recorded. 20.9% of patients with hepatitis B were delivered surgically, premature birth occurred in 14.0% of patients. High frequency of fetal distress during childbirth (18.6%) and pathological blood loss (15.1%). 26.7% of women with HBV gave birth to asphyxiated children (2.3% had severe asphyxia). In 19.7% of cases, children were born with reduced body weight, in 11.6% - with signs of hypotrophy, in 8.1% of children signs of intrauterine infection were noted. Violations of the period of neonatal adaptation in the form of gastrointestinal syndrome, muscle hypotonia, increased neuro-reflex excitability, thermoregulation disorders were observed in 18.6% of children. In 2 (2.3%) children born to women with HBV in the replication phase at a high level of viral load, intrauterine HBV infection was diagnosed, which was confirmed by positive PCR at 3 and 6 months. **Conclusions.** Various obstetric and perinatal complications were observed in 38 (44.2%) pregnant women with HBV; further in-depth studies are needed to clarify the pathogenetic mechanisms of such disorders and identify risk factors.

Key words: pregnancy, viral hepatitis B, obstetric complications, childbirth, newborn.